

Næringsminister Cecilie Myrseth
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

postmottak@nfd.dep.no

Oslo, 29. april 2024

Nasjonalt eksportråds anbefaling om en eksportsatsing på verdikjeden til sjømat inkludert leverandørindustrien

Oppsummering

Nasjonalt eksportråd sender med dette sin anbefaling om en eksportsatsing på hele verdikjeden til sjømat for endelig beslutning av næringsminister Cecilie Myrseth.

Nasjonalt eksportråds anbefaling er en helhetsvurdering av rådets egne kriterier for valg av satsinger, eksternt kunnskapsgrunnlag og verdikjedens modenhet og motivasjon knyttet til eksport samarbeid. Med bakgrunn i dette vedtok Nasjonalt eksportråd den 24. april 2024 følgende anbefaling:

Nasjonalt eksportråd anbefaler en strategisk nasjonal eksportsatsing på hele verdikjeden til sjømat med vekt på operative tiltak for leverandørindustrien.

Nasjonalt eksportråd anbefaler at prosessen med utarbeidelse av en eksportsatsing for hele verdikjeden gjennomføres med en bredde av aktører slik at det underbygger den gode utviklingen med vilje til samarbeid på tvers i hele verdikjeden til sjømat.

Kriterier for valg av satsinger

Bakgrunn

Anbefalingen er basert på kriteriene for valg av satsinger:

1. Markedspotensial, markedets størrelse og vekstpotensial på kort og lengre sikt
2. Konkurranseevne, norske fortrinn og næringsegenskaper
3. Utløsende effekt. Realistiske samarbeidstiltak som kan korrigere markedssvikt, gi merverdi og realisere eksportpotensialet. Næringens styrke og vilje til å samarbeide og gjennomføre satsingen.

I tillegg skal en satsing ha nasjonal effekt på verdiskaping og sysselsetting, samt eventuelt knyttes til potensialet i et overordnet europeisk eller globalt grønt skifte.

Prosess frem til anbefaling

I prosessen med å kartlegge fremtidige eksportsatsinger, og få best mulig beslutningsgrunnlag ble det høsten 2022 igangsatt en bred og åpen innspillsprosess. Her inviterte Nasjonalt eksportråd industrien og andre aktører til å komme med forslag til mulige fremtidige satsinger. Totalt kom det inn i overkant av 60 innspill som omhandler nærmere 20 sektorer.

Nasjonalt eksportråd fikk gjennom prosessen individuelle innspill fra Sjømat Norge, Norsk Industri, Stiim Aqua Cluster og Norges sjømatråd.

For å sikre at Nasjonalt eksportråd har et solid kunnskapsgrunnlag for sine anbefalinger om nye nasjonale strategiske eksportsatsinger ble det parallelt satt ut et oppdrag til Menon Economics. I Menons rapport ble det gjort en dybdeanalyse av sjømatnæringen og havbruk.

Nasjonalt eksportråd vurderte i sin behandling av innspillene at sjømat og havbruksnæringen på sikt bør være en eksportsatsing. Rådet la vekt på at de viktigste næringsaktørene bør stå samlet om et felles forslag til satsing og ba sekretariatet følge opp næringsaktørene for å utarbeide et felles innspill på tvers av hele verdikjeden.

I oppfølgingen av dette ble det i etterkant av møtet nedsatt en arbeidsgruppe for å se nærmere på samarbeidsmuligheter og eksportpotensial til leverandørindustrien og teknologibedriftene, bestående av klyngene: Stiim Aqua Cluster, NCE Aquatech Cluster og GATH – Global Aquatech Hub, samt Norsk Industris bransjeorganisasjon for havbruk og Innovasjon Norge. Sekretariatet har i tillegg hatt flere bilaterale møter med Norges Sjømatråd og Sjømat Norge.

Nasjonalt eksportråd fikk på sitt møte den 26. januar 2024 presentert et felles innspill fra klyngene: Stiim Aqua Cluster, NCE Aquatech Cluster og GATH – Global Aquatech Hub. De har i felleskap på oppfordring fra Nasjonalt eksportråd utarbeidet en omforent felles rapport: *Eksport av norsk akvakulturteknologi – En kartlegging av eksportpotensialet for teknologi, utstyr, tjenester og kunnskap innen akvakultur.*

Vurderinger av kriterier

- Både Menon¹ og klyngene (Stiim Aqua Cluster, NCE Aquatech Cluster og GATH – Global Aquatech Hub, samt Norsk Industris bransjeorganisasjon for havbruk og

---

¹ <https://www.menon.no/wp-content/uploads/2023-53-Eksportpotensial-Nasjonalt-Eksportrad.pdf>

Innovasjon Norge) synliggjør at en eksportsatsing på verdikjeden til sjømat inkludert leverandørindustrien vil ha nasjonal effekt på verdiskaping og sysselsetting og kan sees i sammenheng med det grønne skiftet.

- Menon og klyngene har begge pekt på et stort markedspotensial for både sjømat og verdikjeden til sjømat inkludert leverandørindustrien.
- Norge har flere fortrinn som underbygger en eksportsatsing på verdikjeden til sjømat inkludert leverandørindustrien. Eksempelvis har både Menon og klyngene trukket frem at Norge er verdensledende i hele verdikjeder. Videre har et hjemmemarked gitt unike mulighet for forskning og innovasjon, og fungert som "proof – of concept".
- I prosessen frem til endelig behandling har aktørene vist betydelig økt motivasjon og vilje for samarbeid på tvers av segmenter i verdikjeden og klynger. Flere av aktørene har også pekt på at det ligger et ytterligere eksportpotensial for Norge i å eksportere "pakkeløsninger" med innhold fra flere leverandører. En eksportsatsing vil ytterligere styrke og akselerere dette samarbeidet, noe som i seg selv er en økt merverdi.
- Sekretariatet vurderer at arbeidet med å fremme eksport av norsk sjømat i regi av Sjømatrådet er svært godt og at det ikke vil være behov for ytterligere direkte tiltak for dette segmentet. Hele sjømatnæringen bør likevel omfattes av en eksportsatsing, da det er behov for å se verdikjeden i sammenheng og spørsmål knyttet til både rammebetingelser og indirekte tiltak vil være relevante. De operative elementene og direkte tiltakene bør rettes inn mot leverandørkjeden innen sjømat, dvs. akvakulturnæringen som utvikler og leverer teknologi, utstyr, tjenester og kunnskap innen akvakultur

Dersom næringsministeren beslutter at denne verdikjeden skal være den neste eksportsatsingen, vil Nasjonalt eksportråd sette i gang prosessen med å utarbeide forslag til satsingens innhold. Basert på erfaringene til nå, vil vi legge stor vekt på bred involvering av de relevante næringsaktørene gjennom etablering av en styringsgruppe med bedriftsledere fra næringen, referansegruppe, skrivegruppe og innspillsmøter for å sikre bredest mulig involvering og legitimitet. Ved en snarlig beslutning, tar Nasjonalt eksportråd sikte på å legge frem et eksportforslag for næringsministeren ved slutten av året.

Med hilsen

Arvid Moss

Leder av Nasjonalt eksportråd